

Dějiny ekonomických teorií II

Karel Marx 1818 - 1883

- Kapitál 1868
- Převzal Ricardovu ekonomickou teorii
- Místo ideje přirozeného řádu prosazoval historický materialismus – spol. a ekonomický řád je poplatný historicky dosaženému stupni vývoje spol.
- Jádrem koncepce je teorie vykořisťování známá jako teorie nadhodnoty

- Pracovní teorie mu byla nástrojem revoluce
- Teorie akumulace kapitálu
- Názor historicky nevyvratitelného zániku kapitalismu a vítězství proletářské revoluce

Německá historická škola

- 1. pol. 19. stol
- Wilhelm Roscher, Bruno Hildebrant, Gustav Schmoller
- Odmítá klasickou teorii přirozených zákonů
- Spol. a ekon. vývoj je poplatný spíše konkrétnímu historickému vývoji

Marginalistická škola

- Teorie mezní užitečnosti je teorií subjektivní teorií hodnoty – chápe hodnotu jako subjektivní úsudek spotřebitele o tom kterém statku
- Wiliam S. Jevons
- Carl Menger
- Největší přínos marginální analýza – popisuje ekon. rozhodování člověka na základě pozorování mezních ekon. veličin

Neoklasická škola

- Alfréd Marshall – dílo: Zásady ekonomie
- Artur C. Pigou
- Leon Walras
- Vilfredo Pareto
- Hodnotu chápe jako výsledek spol. působení nabídky a poptávky.
- Rovnovážná cena je tvořena dvěma principy užitečností i náklady, je subjektivní i objektivní.

- Znakem školy je zájem o tržní rovnováhu – tím je dán i statický charakter neoklasické školy.
- Dalším problémem ekonomický blahobyt.
- A. Pigou – Ekonomie blahobytu - specifikoval podmínky maximalizace uspokojení z daných ekon. zdrojů. Obhajoval přerozdělování bohatství od bohatých k chudým.

Rakouská škola

- Carl Menger
- Eugen Boem- bawerk
- Ludwik Mises
- Friedrich A. Hayek
- Od ostatních neoklasiků se liší:
 - důrazem na individuální psychologii
 - odmítáním matematizace ekonomie
 - orientací na spotřebitele

- Josef A. Schumpeter
- Názor, že kapitalismus spáchá sebevraždu – ne v důsledku selhání, ale v důsledku úspěchu
- F. a. Hayek dílo Cesta do otroctví
- Podrobil socialismus zdrcující kritice

- Švýcarská škola
- V. Pareto
- Prosazoval ekonomii jako pozitivní vědu
- Paretovo optimum

Keynesiánská ekonomie

- Neoklasická teorie – orientovaná na mikroekonomii
- John Maynard Keynes 1883 – 1946
- Zakladatel nové makroekonomické teorie
- Pochybuje o samoregulačních mechanismech trhu
- Nástroj stabilizace vidí v hospodářské politice státu

- Obecná teorie zaměstnanosti, úroku a peněz
1936
- Příčina ekon. problémů v nedostatečné poptávce
agregátní a v nestabilitě investic
- Odmítl platnost Sayeova zákona

Neokeynesiánská a postkeynesiánská ekonomie

- Neokeynesiánství představuje velkou neoklasickou syntézu
- Vychází z předpokladu, že „obecná teorie „ je specifickým případem klasické teorie aplikované na ekonomiku s nedostatečnou poptávkou
- J. Hicks – nositel Nobelovy ceny za ekonomii
- (model IS – LM)
- P. A. Samuelson – model multiplikátoru

- Postkeynesiánství
- Odmítá otevření keynesiánské teorie klasickým teoriím
- J. Robinsonová, N. Kaldor

Monetarismus

- 70.léta
- Škola ekon. myšlení, která spatřuje hlavní příčiny ekon. nestability v poruchách monetární politiky státu
- Pojem zavedl Carl Brunner
- Milton Friedman – hlavní představitel
- Zasloužil se o znovuoživení víry v automatickou stability ekon. systému.

- Prokázal, že krizím předcházely chyby centrální banky v monetární politice
- Navrhuje, aby se banky řídily zlatým pravidlem měnového růstu, aby zvolily, předem zveřejnily a pak dodržovaly určité – ne příliš vysoké tempo peněžního růstu
- Jeho myšlenek využila M. Tatcherová, R. Reagan

Další školy

- Škola racionálního očekávání
- Noví keynesiánci
- Škola strany nabídky
- Škola veřejné volby
- Škola vlastnických práv